Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö HE 164/2022

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Hallituksen esitys vastaa kokonaisuudessaan hyvin CAP27-suunnitelman toimeenpanoon maatalouden rakennetukien osalta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut maa- ja metsätalousministeriön lausuntokierroksen yhteydessä oman lausuntonsa, mutta katsoo että lakiehdotukseen sisältyy vielä joitain kohtia, joita olisi syytä tarkastella toimeenpanon toimivuuden ja tuen tarkoituksenmukaisuuden kannalta.

Ojitusinvestoinnit:

5§
Peruskuivatuksen siirtyminen rakennetukiin on perusteltu, mutta sen poikkeavuudet aiemmasta käytännöstä tuen saajien osalta saattavat vaikeutta peruskuivatushankkeiden syntymistä. Säädöksen nykyinen muotoilu mahdollistaa, että samassa ojitushankkeessa/ojitusyhteisössä voi olla sekä tukikelpoisia että tukikelvottomia osakkaita. Näiden tukikelvottomien osakkaiden osuuteen ei rakennetukea voida osoittaa, mikä on perusteltua EU-osarahoitteisen tuen näkökulmasta. Osakkaiden tasa-arvoisen kohtelun näkökulmasta tulisi kuitenkin vielä pohtia, että voidaanko tähän yhteyteen liittää muita rahoituslähteitä, esimerkiksi myöhemmin annattavissa asetuksissa, joiden avulla olisi mahdollista osoittaa tukea myös näille muille rakennetukikelvottomille osakkaille, mikäli niitä on samassa ojitushankkeessa mukana. Tämä voisi kannustaa ojitusyhteisöjä peruskuivatushankkeisiin nykyistä esitystä laajemmin. Maatalouden tämänhetkisistä haasteista peltojen vesitalouden hallinta nousee ilmastonmuutoksen myötä yhä merkityksellisemmäksi asiaksi.

Toimenpiteen toteutusaika:

19§
Lakipykälän toisessa momentissa esitetty mahdollisuus ottaa toimenpiteen toteutusaikaa koskeva myöhästynyt hakemus käsittelyyn on kannatettava. Tähän pykälään tulisi lisätä mahdollisuus poiketa pääsäännöstä siten, että määräaikaa voisi pidentää useammin kuin kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan hyvin perustellusta syystä, kuten hakijan terveydentilaa koskevasta muutoksesta tai muusta hakijasta riippumattomasta yllättävästä syystä, ennalta arvaamattomasta tapahtumasta taikka muusta ylivoimaisesta esteestä.

Sähköinen haku:

29 §
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus pitää hyvänä, että uudistuksessa siirryttäisiin pääasiallisesti sähköiseen hakemuskäsittelyyn. Edelleen ELY-keskus pitää hyvänä, että

mahdollisuus sähköisestä hakemisesta poikkeamiseen on erityisen syyn edellyttäessä mahdollista. Tätä mahdollisuutta Ruokaviraston tulisi kuitenkin käyttää vain hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa. Todettakoon, että nykyisen ohjelmakauden aikana sähköisten hakemusten osuus on noussut lähelle sataa prosenttia.

Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä:

46§
Tuensaajan oikeudenmukaisen kohtelun takia on hyvä, että lakiehdotuksessa on säädetty mahdollisuudesta suhteuttaa takaisinperinnän määrä omaisuuden käyttöaikaan. Lopettamisiin on näissä tapauksissa yleensä tietty hyvin perusteltu syy, kuten terveydentilan muutos, avioero, merkittävästi heikentynyt kannattavuus yms.

Lakikokonaisuuksien osalta ei muuta lausuttavaa.

Yksikön päällikkö Timo Lehtiniemi